

ส่งออกข้าวปี 2564 คาดประคองตัวที่ 5.8-6.0 ล้านตัน บนความท้าทายที่ยังมีอยู่...ความหวังอยู่ที่ข้าวหอมมะลิเป็นตัวชูโรง

CURRENT ISSUE

ปีที่ 27 ฉบับที่ 3195

วันที่ 15 มีนาคม 2564

▶ ประเด็นสำคัญ

- ศูนย์วิจัยกสิกรไทย มองว่า ในปี 2564 ภาพการส่งออกข้าวของไทยน่าจะสามารถประคองตัวต่อไปได้ที่ราว 5.8-6.0 ล้านตัน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.3-4.8 (YoY) ซึ่งเป็นอัตราที่สูงกว่าการเติบโตของความต้องการข้าวทั้งหมดในตลาดโลกที่ร้อยละ 1.7 โดยมีตัวผลักดันจากข้าวหอมมะลิที่ส่งออกไปสหรัฐอเมริกาที่มีการเติบโตได้เป็นอย่างดีอยู่ที่ 0.54-0.56 ล้านตัน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 10.7-14.8 (YoY) จนสามารถผลักดันให้การส่งออกข้าวหอมมะลิไทยไปตลาดโลกอยู่ที่ 1.3-1.35 ล้านตัน หรือเติบโตได้ถึงร้อยละ 9.3-13.5 ขณะที่ตลาดข้าวประเภทอื่น (ข้าวขาว ข้าวเหนียว) คาดว่าอาจทำได้เพียงมีการเติบโตเท่ากับความต้องการข้าวทั้งหมดในตลาดโลกเท่านั้น ไทยจึงอาจจะยังไม่สามารถแข่งขันในตลาดข้าวประเภทอื่นได้ ดังนั้น ข้าวหอมมะลิจึงน่าจะเป็นตลาดที่ไทยทำได้ดีที่สุดในรอบปีหรือมีความสามารถในการแข่งขันส่งออกมากที่สุด และเป็นตลาดพรีเมียมที่ไม่ได้แข่งขันด้านราคา สุดท้าย จะทำให้ไทยยังคงประคองตัวเลขการส่งออกข้าวไว้ได้มากกว่าปีก่อนและสามารถรักษาส่วนแบ่งตลาดข้าวในโลกไว้ได้ใกล้เคียงกับปีก่อนที่ราวร้อยละ 12.8
- ทั้งนี้ แม้การส่งออกข้าวของไทยในปี 2564 จะยังสามารถประคองตัวได้ ด้วยแรงหนุนจากปัจจัยบวกคือปริมาณน้ำฝนที่มากขึ้นจากการเข้าสู่รอบของลานีญา ทำให้มีปริมาณผลผลิตข้าวเพิ่มขึ้น แต่คงต้องยอมรับว่า การส่งออกข้าวไทยจะยังคงต้องเผชิญปัจจัยลบที่ยังมีอยู่ต่อเนื่องจากปีก่อน แม้ปัจจัยลบดังกล่าวจะทำให้ภาพที่ดีขึ้นบ้างแล้วก็ตาม ทั้งในเรื่องของการแพร่ระบาดของโควิด-19 ที่ให้ภาพคลี่คลายขึ้น รวมถึงปัญหาเรื่องการขาดแคลนตู้คอนเทนเนอร์ที่น่าจะได้รับการแก้ไขให้ดีขึ้นกว่าปีก่อน นอกจากนี้ ค่าเงินบาทที่แข็งค่า จะยังเป็นปัจจัยกดดันต่อความสามารถในการแข่งขันด้านราคา ทำให้การส่งออกข้าวไทยยังเติบโตได้ในกรอบที่จำกัด

- ปิดฉากไปแล้วกับการส่งออกข้าวของไทยในปี 2563 ที่ปริมาณ 5.7 ล้านตัน หรือลดลงร้อยละ 24.5 (YoY) ซึ่งต่ำกว่าเป้าที่ภาครัฐตั้งไว้ที่ 7.5 ล้านตัน และยังเป็นตัวเลขที่ต่ำสุดในรอบ 20 ปี (ตั้งแต่มีการบันทึกสถิติการส่งออกข้าวไทยไว้) โดยไทยหล่นมาเป็นผู้ส่งออกอันดับที่ 3 ของโลก รองจากอินเดียที่ 14.6 ล้านตัน และเวียดนามที่ 6.2 ล้านตัน ตามลำดับ ปัญหาหลักที่รุมเร้าข้าวไทยคือ พันธุ์ข้าวไทย

Disclaimer

รายงานวิจัยนี้จัดทำโดยบริษัท ศูนย์วิจัยกสิกรไทย จำกัด ("KResearch") เพื่อเผยแพร่เป็นการทั่วไป โดยอาศัยแหล่งข้อมูลสาธารณะหรือข้อมูลที่เชื่อว่ามีที่น่าเชื่อถือที่ปรากฏขณะจัดทำ ซึ่งอาจเปลี่ยนแปลงได้ในแต่ละช่วงเวลา ทั้งนี้ KResearch มิอาจรับรองความถูกต้อง ความน่าเชื่อถือ ความเหมาะสม ความครบถ้วนสมบูรณ์ หรือความเป็นปัจจุบันของข้อมูลดังกล่าว และไม่ได้ออกใบรับรองหรือการรับประกันใดๆ หรือมุ่งใจในการตัดสินใจเพื่อดำเนินการใดๆ แต่อย่างใด ดังนั้น ท่านควรศึกษาข้อมูลด้วยความระมัดระวังและใช้วิจารณญาณอย่างรอบคอบก่อนตัดสินใจใดๆ KResearch จะไม่รับผิดชอบในความเสียหายใดที่เกิดขึ้นจากการใช้ข้อมูลดังกล่าว

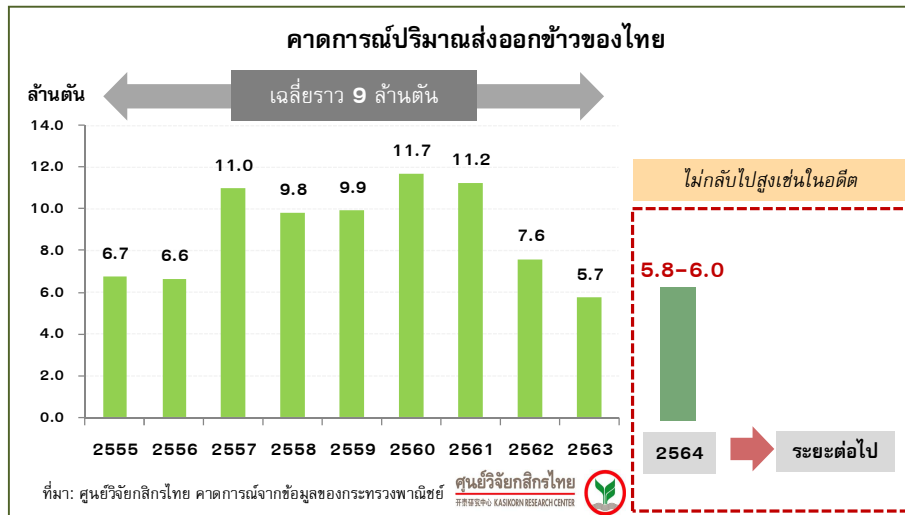
ข้อมูลใดๆ ที่ปรากฏในรายงานวิจัยนี้ถือเป็นทรัพย์สินของ KResearch และ/หรือบุคคลที่สาม (แล้วแต่กรณี) การนำข้อมูลดังกล่าว (ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน) ไปใช้ต้องแสดงข้อความถึงสิทธิความเป็นเจ้าของแก่ KResearch และ/หรือบุคคลที่สาม (แล้วแต่กรณี) หรือแหล่งที่มาของข้อมูลนั้นๆ ทั้งนี้ ท่านจะไม่ทำซ้ำ ปรับปรุง ดัดแปลง แก้ไข ส่งต่อ เผยแพร่ หรือกระทำการในลักษณะใดๆ เพื่อวัตถุประสงค์ในทางการค้า โดยไม่ได้รับอนุญาตล่วงหน้าเป็นลายลักษณ์อักษรจาก KResearch และ/หรือบุคคลที่สาม (แล้วแต่กรณี)

ที่ไม่หลากหลายและเริ่มไม่ตอบโจทย์ความต้องการในตลาดโลก รวมถึงค่าเงินบาทที่แข็งค่า ภัยแล้ง ปัญหาการขาดแคลนตู้คอนเทนเนอร์ และการแพร่ระบาดของโควิด-19 ล้วนเป็นปัจจัยซ้ำเติมให้ยอดการส่งออกข้าวไทยในปี 2563 ดำดิ่งเป็นอย่างมาก

หากพิจารณาในรายละเอียดประเภทข้าวที่ส่งออกของไทย จะพบว่า **ข้าวหอมมะลิเป็นเพียงข้าวประเภทเดียวในปี 2563 ที่มีการส่งออกเป็นบวกที่ร้อยละ 7.7 (YoY)** ขณะที่ข้าวประเภทอื่นมีการส่งออกที่เป็นลบอย่างข้าวขาว (-32.3% YoY) และข้าวเหนียว (-35.4% YoY) สะท้อนถึงศักยภาพของข้าวหอมมะลิที่แม้จะเผชิญปัจจัยลบรุนแรงไว้ แต่ก็ยังสามารถประคองตัวอยู่ในแดนบวกได้

- สำหรับในปี 2564 **ศูนย์วิจัยกสิกรรมไทย มองว่า การส่งออกข้าวของไทยในปี 2564 อาจยังประคองตัวได้ในกรอบจำกัดอยู่ที่ราว 5.8-6.0 ล้านตัน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.3-4.8 (YoY)** ซึ่งแม้การส่งออกข้าวไทยจะได้รับแรงหนุนจากปัจจัยบวกคือ ปริมาณน้ำฝนที่มากขึ้นจากการเข้าสู่วงรอบของลานีญา ทำให้มีปริมาณผลผลิตข้าวเพิ่มขึ้น ผนวกกับเกษตรกรมีแรงจูงใจในการปลูกข้าวต่อไปจากมาตรการช่วยเหลือของภาครัฐ¹ แต่คงต้องยอมรับว่า การส่งออกข้าวไทยจะยังคงต้องเผชิญปัจจัยลบที่ยังมีอยู่ต่อเนื่องจากปีก่อน แม้ปัจจัยลบดังกล่าวจะทำให้ภาพที่ดีขึ้นบ้างแล้วก็ตาม ทั้งในเรื่องของการแพร่ระบาดของโควิด-19 ที่ให้ภาพคลี่คลายขึ้น รวมถึงปัญหาเรื่องการขาดแคลนตู้คอนเทนเนอร์ที่น่าจะได้รับการแก้ไขให้ดีขึ้นกว่าปีก่อน นอกจากนี้ ค่าเงินบาทที่แข็งค่า² จะยังเป็นปัจจัยกดดันต่อความสามารถในการแข่งขันด้านราคา สุดท้าย จะทำให้ภาพรวมการส่งออกข้าวของไทยในปีนี้น่าจะสามารถประคองการเติบโตได้แต่คงอยู่ในกรอบที่จำกัด ซึ่งจะทำให้ไทยสามารถรักษาส่วนแบ่งตลาดส่งออกข้าวในโลกไว้ได้ใกล้เคียงกับปีก่อนที่ราวร้อยละ 12.8 นอกจากนี้ ยังมองว่า จากนี้ไปไทยน่าจะไม่สามารถกลับไป

เป็นแชมป์การส่งออกข้าวโลกได้อีกแล้วดังเช่นในอดีต และที่ไทยเคยส่งออกข้าวเฉลี่ยได้สูงถึงราว 9 ล้านตันต่อปี³ เนื่องจากการแข่งขันใน

¹ เช่น นโยบายประกันรายได้เกษตรกร หรือเงินค่าบริหารและพัฒนาคุณภาพข้าวไร่ละ 500 บาท เป็นต้น (ข้อมูลจากกระทรวงเกษตรและสหกรณ์)
² คาดว่า ในปี 2564 ค่าเงินบาทจะแข็งค่าไปแตะปลายปีที่ระดับ 29-29.25 บาทต่อดอลลาร์สหรัฐฯ (ข้อมูลคาดการณ์โดยศูนย์วิจัยกสิกรรมไทย) เมื่อเทียบกับปี 2563 เฉลี่ยที่ระดับ 31.3 บาทต่อดอลลาร์สหรัฐฯ (ข้อมูลจากธนาคารแห่งประเทศไทย)
³ เป็นค่าเฉลี่ยปริมาณการส่งออกข้าวของไทยในช่วงปี 2555-2563 (ข้อมูลจากกระทรวงพาณิชย์)

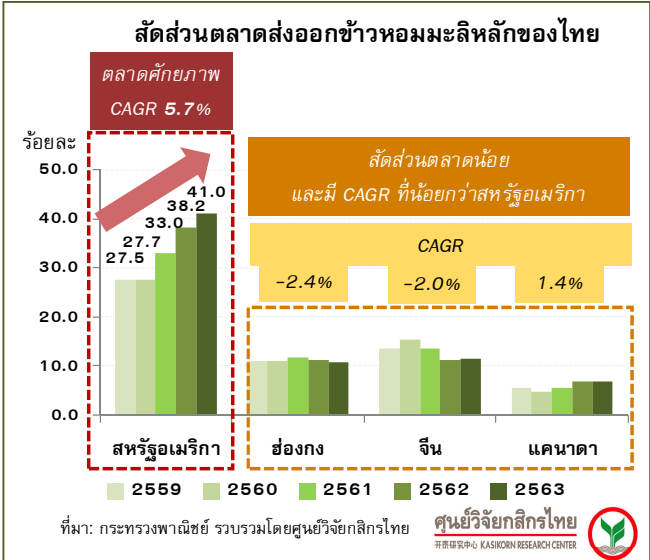
Disclaimer

รายงานวิจัยนี้จัดทำโดยบริษัท ศูนย์วิจัยกสิกรรมไทย จำกัด ("KResearch") เพื่อเผยแพร่เป็นการทั่วไป โดยขอสงวนสิทธิ์ในข้อมูลหรือข้อมูลที่เชื่อว่ามีความน่าเชื่อถือที่ปรากฏจะจัดทำ ซึ่งอาจเปลี่ยนแปลงได้ในแต่ละช่วงเวลา ทั้งนี้ KResearch มิอาจรับรองความถูกต้อง ความน่าเชื่อถือ ความเหมาะสม ความครบถ้วนสมบูรณ์ หรือความเป็นปัจจุบันของข้อมูลดังกล่าว และไม่ได้มีวัตถุประสงค์เพื่อชี้ชวน เสนอแนะ ให้คำแนะนำ หรือจูงใจในการตัดสินใจเพื่อดำเนินการใดๆ แต่อย่างใด ดังนั้น ท่านควรศึกษาข้อมูลด้วยความระมัดระวังและใช้วิจารณญาณอย่างรอบคอบก่อนตัดสินใจใดๆ KResearch จะไม่รับผิดชอบในความเสียหายใดที่เกิดขึ้นจากการใช้ข้อมูลดังกล่าว

ข้อมูลใดๆ ที่ปรากฏในรายงานวิจัยนี้ถือเป็นทรัพย์สินของ KResearch และ/หรือบุคคลที่สาม (แล้วแต่กรณี) การนำข้อมูลดังกล่าว (ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน) ไปใช้ต้องแสดงข้อความถึงสิทธิความเป็นเจ้าของแก่ KResearch และ/หรือบุคคลที่สาม (แล้วแต่กรณี) หรือแหล่งที่มาของข้อมูลนั้นๆ ทั้งนี้ ท่านจะไม่ทำซ้ำ ปรับปรุง ดัดแปลง แก้ไข ส่งต่อ เผยแพร่ หรือกระทำการในลักษณะใดๆ เพื่อวัตถุประสงค์ในทางการค้า โดยไม่ได้รับอนุญาตล่วงหน้าเป็นลายลักษณ์อักษรจาก KResearch และ/หรือบุคคลที่สาม (แล้วแต่กรณี)

ตลาดโลกที่รุนแรงขึ้น รวมถึงราคาข้าวไทยที่ยังสูงกว่าคู่แข่งโดยเปรียบเทียบ ดังนั้น ไทยควรมุ่งไปที่การผลิตข้าวที่เน้นการแข่งขันในเชิงมูลค่ามากกว่าเชิงปริมาณ (ที่เน้นไปแค่เพียงการจัดอันดับของผู้ส่งออกข้าวในโลกเท่านั้น โดยไม่ได้คำนึงถึงด้านคุณภาพข้าว) ทำให้ความหวังของการส่งออกข้าวไทยในระยะข้างหน้าคงอยู่ที่การให้ความสำคัญกับตัวซูโรงอย่างข้าวหอมมะลิที่ควรเร่งเพิ่มการผลิตเพื่อใช้ในการส่งออกและบริโภคในประเทศ ขณะที่ในด้านราคาก็น่าจะอยู่ในเกณฑ์ดีกว่าข้าวประเภทอื่น จึงนับว่าข้าวหอมมะลิน่าจะมีโอกาสและศักยภาพมากที่สุดในพื้นที่ข้าวที่ไทยมี ณ ขณะนี้

- **ข้าวหอมมะลิ** เป็นข้าวพื้นนุ่มเกรดพรีเมียม (Premium Grade) ของไทยที่มีราคาส่งออกอยู่ในเกณฑ์ดีเมื่อเทียบกับข้าวประเภทอื่น และสามารถตอบสนองความต้องการข้าวพื้นนุ่มในตลาดเฉพาะกลุ่มพรีเมียมที่มีกำลังซื้อสูง (Niche Market) โดยเฉพาะในสหรัฐอเมริกา จึงเป็นข้าวที่มีศักยภาพที่ภาครัฐควรเร่งส่งเสริมมากที่สุดในเวลาอันสั้น ผนวกกับการที่ข้าวหอมมะลิไทยได้รับรางวัลชนะเลิศข้าวที่ดีที่สุดในโลกประจำปี 2563 หรือ World's Best Rice Award 2020 จะยิ่งเป็นการการันตีถึงคุณภาพของข้าวหอมมะลิไทยที่มีชื่อเสียงในระดับโลก ทั้งนี้ หากพิจารณาตลาดส่งออกข้าวหอมมะลิอันดับหนึ่งของไทยอย่างสหรัฐอเมริกา จะพบว่า ตลาดส่งออกสหรัฐอเมริกามีบทบาทในสัดส่วนที่มากขึ้นตามลำดับ จนถือครองสัดส่วนร้อยละ 41 ของปริมาณการส่งออกข้าวหอมมะลิทั้งหมดของไทย และมีอัตราการเติบโตเฉลี่ย (CAGR) ที่ร้อยละ 5.7 ต่อปี นับว่าเป็นอัตราการเติบโตที่ดีกว่าประเทศคู่ค้าอื่นของไทยอีกด้วย

ศูนย์วิจัยกสิกรไทย มองว่า ข้าวหอมมะลิน่าจะเป็นตัวซูโรงของการส่งออกข้าวไทยในปีให้ประคองตัวต่อไปได้รวมถึงในระยะข้างหน้า (เมื่อเทียบกับข้าวขาวและข้าวหนึ่งที่มีการแข่งขันด้านราคาที่สูงกว่า และเป็นตลาด MASS) เพราะมีเอกลักษณ์คุณภาพด้านความหอม เหนียว นุ่ม และยังตอบโจทย์รสนิยมของผู้บริโภคโดยเฉพาะในตลาดส่งออกที่แข็งแกร่งของข้าวหอมมะลิไทยอย่างสหรัฐอเมริกาที่น่าจะยังสามารถเติบโตได้ดี โดยคาดว่า ในปี 2564 ปริมาณการส่งออกข้าวหอมมะลิของไทยไปสหรัฐอเมริกาน่าจะอยู่ที่ 0.54-0.56 ล้านตัน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 10.7-14.8 (YoY) จนช่วยหนุนให้ปริมาณการส่งออกข้าวหอมมะลิทั้งหมดของไทยอยู่ที่ราว 1.3-1.35 ล้านตัน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 9.3-13.5 (YoY) เนื่องจากสหรัฐอเมริกามีประชากรจำนวนมากกว่า 330 ล้านคน และมีรายได้เฉลี่ยต่อหัวที่

Disclaimer
 รายงานวิจัยนี้จัดทำโดยบริษัท ศูนย์วิจัยกสิกรไทย จำกัด ("KResearch") เพื่อเผยแพร่เป็นการทั่วไป โดยขอสงวนสิทธิ์ข้อมูลหรือข้อมูลที่เกี่ยวข้องว่ามีความน่าเชื่อถือที่ปรากฏขณะจัดทำ ซึ่งอาจเปลี่ยนแปลงได้ในแต่ละช่วงเวลา ทั้งนี้ KResearch มิอาจรับรองความถูกต้อง ความน่าเชื่อถือ ความเหมาะสม ความครบถ้วนสมบูรณ์ หรือความเป็นปัจจุบันของข้อมูลดังกล่าว และไม่ได้มีวัตถุประสงค์เพื่อชี้ชวน เสนอแนะ หรือจูงใจในการตัดสินใจเพื่อดำเนินการใดๆ แต่อย่างใด ดังนั้น ท่านควรศึกษาข้อมูลด้วยวิจารณญาณและใช้วิจารณญาณอย่างรอบคอบก่อนตัดสินใจใดๆ KResearch จะไม่รับผิดชอบในความเสียหายใดที่เกิดขึ้นจากการใช้ข้อมูลดังกล่าว
 ข้อมูลใดๆ ที่ปรากฏในรายงานวิจัยนี้ถือเป็นทรัพย์สินของ KResearch และ/หรือบุคคลที่สาม (แล้วแต่กรณี) การนำข้อมูลดังกล่าว (ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน) ไปใช้ต้องแสดงข้อความถึงสิทธิความเป็นเจ้าของแก่ KResearch และ/หรือบุคคลที่สาม (แล้วแต่กรณี) หรือแหล่งที่มาของข้อมูลนั้นๆ ทั้งนี้ ท่านจะไม่ทำซ้ำ ปรับปรุง ดัดแปลง แก้ไข ส่งต่อ เผยแพร่ หรือกระทำการในลักษณะใดๆ เพื่อวัตถุประสงค์ทางการค้า โดยไม่ได้รับอนุญาตล่วงหน้าทั้งปวงจากผู้จัดทำรายงาน KResearch และ/หรือบุคคลที่สาม (แล้วแต่กรณี)

อยู่ในระดับสูงราว 35,000 ดอลลาร์สหรัฐต่อปี⁴ จึงยังเป็นประเทศเป้าหมายของข้าวหอมมะลิซึ่งเป็นข้าวเกรดพรีเมียมของไทย ประกอบกับคาดว่า เศรษฐกิจสหรัฐอเมริกาจะ

สรุป คาดการณ์บทบาทตลาดข้าวหอมมะลิของไทย ปี 2564

รายละเอียด	
ปริมาณการส่งออกข้าวหอมมะลิไทยไปสหรัฐอเมริกา	0.54-0.56 ล้านตัน
ปริมาณการส่งออกข้าวหอมมะลิไทยทั้งหมด	1.3-1.35 ล้านตัน
ปริมาณการส่งออกข้าวทั้งหมดของไทย	5.8-6.0 ล้านตัน
กลุ่มเป้าหมายของข้าวหอมมะลิ	ชาวเอเชียที่อาศัยอยู่ในสหรัฐอเมริกา ชาวอเมริกันที่บริโภคข้าวไปกับอาหารหลัก
กลุ่มเป้าหมายของข้าวหอมมะลิออร์แกนิก , Free From	กลุ่ม Millenials

ที่มา: ศูนย์วิจัยกสิกรไทย คาดการณ์จากข้อมูลของกระทรวงพาณิชย์

กลับมาฟื้นตัวได้อย่างรวดเร็ว โดยจะเติบโตที่ร้อยละ 3.1-5.1⁵ อีกทั้งภาวะการแพร่ระบาดของโควิด-19 ที่ยังไม่สิ้นสุด จะทำให้คนส่วนใหญ่ยังคงพักอาศัยอยู่ในบ้านเป็นหลัก จึงมีความต้องการข้าวเพื่อนำไปประกอบอาหาร รวมถึงการกักตุนอาหารที่มากขึ้นด้วย นอกจากนี้ หากสถานการณ์โควิด-19 เริ่มคลี่คลายลง ก็จะเป็นปัจจัยให้ร้านอาหารไทยที่มีอยู่มากมายในสหรัฐอเมริกาสามารถทยอยกลับมาให้บริการได้ ซึ่งข้าวหอมมะลิได้รับความนิยมสูงจากผู้บริโภคทั้งในกลุ่มชาวเอเชียในสหรัฐอเมริกาที่บริโภคข้าวเป็นหลัก รวมถึงชาวอเมริกันที่บริโภคข้าวควบคู่ไปกับอาหารหลัก นอกจากนี้ ยังสามารถใช้โอกาสในด้านคุณภาพข้าวไทยเจาะตลาดเพิ่มเติมในกลุ่ม Millenials⁶ ซึ่งเป็นกลุ่มคนที่น่าจะมีศักยภาพ โดยเฉพาะในสินค้าที่ตอบโจทย์การดูแลสุขภาพมากขึ้น เช่น ข้าวหอมมะลิออร์แกนิก เนื่องจากคนกลุ่มนี้เป็นวัยทำงานที่มีกำลังซื้อเช่นกัน รวมถึงผลิตภัณฑ์จากข้าว เช่น เส้นก๋วยเตี๋ยว อาหารแช่ ขนมขบเคี้ยว แبنังทำขนม น้ำมันรำข้าว และเครื่องดื่มหมักจากข้าว เป็นต้น ก็ยังเป็นอีกช่องทางหนึ่งในการทำตลาดข้าวหอมมะลิในสหรัฐอเมริกาได้เพิ่มเติมด้วย

ดังนั้น สรุปได้ว่า ในปี 2564 ภาพการส่งออกข้าวของไทยน่าจะสามารถประคองตัวต่อไปได้ที่ราว 5.8-6.0 ล้านตัน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.3-4.8 (YoY) ซึ่งเป็นอัตราที่สูงกว่าการเติบโตของความต้องการข้าวทั้งหมดในตลาดโลกที่ร้อยละ 1.7⁷ โดยมีตัวผลักดันจากข้าวหอมมะลิที่ส่งออกไปสหรัฐอเมริกามีการเติบโตได้เป็นอย่างดี จนสามารถผลักดันให้การส่งออกข้าวหอมมะลิไทยไปตลาดโลกเติบโตได้ถึงร้อยละ 9.3-13.5 ขณะที่ตลาดข้าวประเภทอื่น (ข้าวขาว ข้าวหนึ่ง) คาดว่าอาจทำได้เพียงมีการเติบโตเท่ากับความต้องการข้าวทั้งหมดในตลาดโลกเท่านั้น ไทยจึงอาจจะยังไม่สามารถแข่งขันในตลาดข้าวประเภทอื่นได้ ทำให้ข้าวหอมมะลิน่าจะเป็นตลาดที่ไทยทำได้ที่ดีที่สุดหรือมีความสามารถในการแข่งขันส่งออกมากที่สุด และเป็นตลาดพรีเมียมที่ไม่ได้แข่งขันด้านราคา สุดท้าย จะทำให้ไทยยังคงประคองตัวเลขการส่งออกข้าวไว้ได้มากกว่าปีก่อนและสามารถรักษาส่วนแบ่งตลาดข้าวในโลกไว้ได้ใกล้เคียงกับปีก่อนที่ราวร้อยละ 12.8

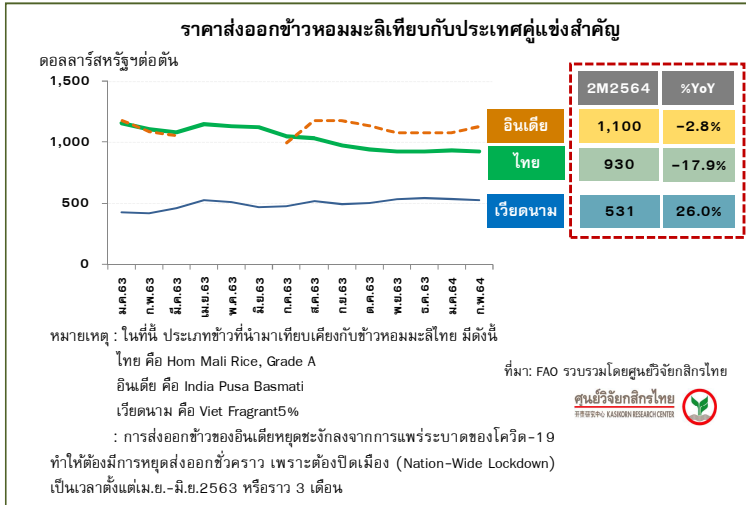
⁴ เป็น Real Median Income Per Capita ปี 2019
⁵ คาดการณ์โดย IMF (As of January 2021)
⁶ Millenials หรือ Gen Me หรือ Gen Y คือคนที่เกิดปีระหว่างปี 1980-2000 หลัง Gen X และ Babyboom ซึ่งเติบโตในช่วงที่โลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทำให้คนกลุ่มนี้เรียนรู้การใช้เทคโนโลยีได้อย่างรวดเร็ว และให้ความสำคัญกับ Knowledge มากกว่าการเชื่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดโดยปราศจากเหตุผล มีความคิดสร้างสรรค์สูง ทำให้คนกลุ่มนี้มีพฤติกรรมที่แตกต่างจากกลุ่ม Babyboom โดยสิ้นเชิง อีกทั้งยังเป็นกลุ่มที่เป็นแรงขับเคลื่อนของโลกของเศรษฐกิจในยุคต่อไปอย่างสมบูรณ์ เป็นประชากรกลุ่มคนวัยทำงานในปัจจุบัน (อายุระหว่าง 22-37 ปี) ที่มีอิทธิพลต่อการขับเคลื่อนประเทศอย่างมาก
⁷ ข้อมูลจาก USDA (As of March 2021)

Disclaimer

รายงานวิจัยจัดทำโดยบริษัท ศูนย์วิจัยกสิกรไทย จำกัด ("KResearch") เพื่อเผยแพร่เป็นการทั่วไป โดยขอสงวนสิทธิ์ข้อมูลหรือข้อมูลที่เกี่ยวข้องที่ความน่าเชื่อถือที่ปรากฏจะจัดทำ ซึ่งอาจเปลี่ยนแปลงได้ในแต่ละช่วงเวลา ทั้งนี้ KResearch มิอาจรับรองความถูกต้อง ความน่าเชื่อถือ ความเหมาะสม ความครบถ้วนสมบูรณ์ หรือความเป็นปัจจุบันของข้อมูลดังกล่าว และไม่ได้มีวัตถุประสงค์เพื่อชี้ชวน เสนอแนะ หรือจูงใจในการตัดสินใจเพื่อดำเนินการใดๆ แต่อย่างใด ดังนั้น ท่านควรศึกษาข้อมูลด้วยความระมัดระวังและใช้วิจารณญาณอย่างรอบคอบก่อนตัดสินใจใดๆ KResearch จะไม่รับผิดชอบในความเสียหายใดที่เกิดขึ้นจากการใช้ข้อมูลดังกล่าว

ข้อมูลใดๆ ที่ปรากฏในรายงานวิจัยนี้ถือเป็นทรัพย์สินของ KResearch และ/หรือบุคคลที่สาม (แล้วแต่กรณี) การนำข้อมูลดังกล่าว (ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน) ไปใช้ต้องแสดงข้อความถึงสิทธิความเป็นเจ้าของแก่ KResearch และ/หรือบุคคลที่สาม (แล้วแต่กรณี) หรือแหล่งที่มาของข้อมูลนั้นๆ ทั้งนี้ ท่านจะไม่ทำซ้ำ ปรับปรุง ดัดแปลง แก้ไข ส่งต่อ เผยแพร่ หรือกระทำการในลักษณะใดๆ เพื่อวัตถุประสงค์ในทางการค้า โดยไม่ได้รับอนุญาตล่วงหน้าเป็นลายลักษณ์อักษรจาก KResearch และ/หรือบุคคลที่สาม (แล้วแต่กรณี)

ขณะที่ในมุมมองของราคาส่งออกเมื่อเทียบกับคู่แข่ง จะเห็นว่าแม้ราคาข้าวหอมมะลิของไทยจะสูงกว่าคู่แข่ง แต่ด้วยคุณภาพข้าวที่ดี ถูกปากผู้บริโภค ทำให้ข้าวหอมมะลิเป็นตลาดข้าวที่ไม่ได้แข่งขันด้านราคาเป็นหลัก (เน้นคุณภาพ) อย่างไรก็ตาม ปรากฏว่า ราคาข้าวหอมมะลิไทยมีทิศทางที่ปรับตัวลดลง และทำให้มีช่วงห่างของราคาเทียบกับคู่แข่งอย่างเวียดนามที่แคบลง ทำให้ไทยน่าจะมีความสามารถในการแข่งขันด้านราคา

ได้ดีขึ้น ขณะที่คู่แข่งสำคัญอย่างอินเดียก็มีคุณภาพข้าวที่ยังเทียบชั้นกับไทยไม่ได้ และแม้ว่าคู่แข่งอย่างเวียดนามจะมีราคาข้าวถูกกว่าไทย แต่ด้วยปริมาณการส่งออกของเวียดนามไปสหรัฐอเมริกาที่ยังอยู่ในสัดส่วนน้อยและคุณภาพที่ยังไม่เป็นที่ยอมรับมากนัก จึงคาดว่า ไทยจะยังไม่ต้องกังวลเรื่องคู่แข่งมากนัก และน่าจะยังสามารถครองตลาดข้าวหอมมะลิในสหรัฐอเมริกาได้อย่างแข็งแกร่งต่อไปในปีนี้

- **สรุป** จากศักยภาพของข้าวหอมมะลิไทยที่ยังคงแข็งแกร่งโดยเฉพาะในตลาดส่งออกหลักอย่างสหรัฐอเมริกา ตอบโจทย์ตลาดข้าวพืชนุ่มที่เน้นการแข่งขันด้านคุณภาพมากกว่าราคา ดังนั้น ไทยควรจะมีแนวโน้มไปที่การผลิตข้าวหอมมะลิให้มากขึ้น ด้วยการเพิ่มผลผลิตต่อไร่ (Yield) เพราะการเพิ่มพื้นที่ปลูกข้าวของไทยคงทำได้ยาก โดยเฉพาะแหล่งปลูกข้าวหอมมะลิหลักในภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่มีพื้นที่ปลูกข้าวร้อยละ 97.2 ของพื้นที่ปลูกข้าวหอมมะลิในพื้นที่ทั้งประเทศ และยังเป็นโอกาสที่ดีในภาวะที่ไทยเข้าสู่ช่วงรอบของปรากฏการณ์ลานีญา อันจะช่วยเพิ่มพื้นที่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ปลูกข้าวที่อยู่นอกเขตชลประทานกว่าร้อยละ 75 ให้สามารถมีปริมาณน้ำที่เพียงพอในการปลูกข้าวหอมมะลิได้ดีขึ้น ส่งผลต่อปริมาณผลผลิตข้าวให้สูงขึ้นด้วย อันจะเป็นการลดความผันผวนที่อาจเกิดขึ้นของผลผลิตข้าวหอมมะลิเพื่อตอบสนองความต้องการของตลาดได้อย่างสม่ำเสมอ ในขณะที่เดียวกัน ผู้ส่งออกข้าวไทยเองก็ยังคงต้องรักษามาตรฐานด้านความปลอดภัยด้านอาหารที่ส่งออกไปสหรัฐอเมริกาอย่างเคร่งครัด ทั้งการปฏิบัติตามมาตรฐาน GMP (Good Manufacturing Practice) และ HACCP (Hazard Analysis Critical Control Point) รวมไปถึงการควบคุมปริมาณสารตกค้าง/สารปนเปื้อนต่างๆ ไม่ให้เกินปริมาณที่กำหนดไว้ อีกทั้งการยกระดับคุณภาพข้าวหอมมะลิไทย เช่น การควบคุมการผลิตและการติดฉลากสินค้าอินทรีย์ จะเป็นการช่วยยกระดับคุณภาพข้าวหอมมะลิไทยให้มีความพรีเมียมมากยิ่งขึ้นไปอีก

⁸ ขณะที่ข้าวขาวพืชนุ่ม ไทยก็กำลังดำเนินการแบบคู่ขนานด้วยการพัฒนาเพิ่มการปลูกอยู่ แต่ยังไม่สามารถทำในเชิงพาณิชย์ได้เป็นวงกว้าง และคงต้องใช้เวลานานพอสมควร ขณะที่ในปัจจุบันข้าวของไทยส่วนใหญ่เป็นข้าวพื้นแข็ง ซึ่งมีราคาถูกและขายในตลาด MASS จึงควรลดการปลูก

Disclaimer
 รายงานวิจัยนี้จัดทำโดยบริษัท ศูนย์วิจัยกสิกรรมไทย จำกัด ("KResearch") เพื่อเผยแพร่เป็นการทั่วไป โดยขอสงวนสิทธิ์ข้อมูลหรือข้อมูลที่เชื่อว่ามีความน่าเชื่อถือที่ปรากฏจะจัดทำ ซึ่งอาจเปลี่ยนแปลงได้ในแต่ละช่วงเวลา ทั้งนี้ KResearch มิอาจรับรองความถูกต้อง ความน่าเชื่อถือ ความเหมาะสม ความครบถ้วนสมบูรณ์ หรือความเป็นปัจจุบันของข้อมูลดังกล่าว และไม่ได้ออกแบบหรือจัดทำขึ้นเพื่อการตัดสินใจทางด้านการเงิน การค้า หรือการลงทุนแต่อย่างใด ดังนั้น ท่านควรศึกษาข้อมูลด้วยความระมัดระวังและใช้วิจารณญาณอย่างรอบคอบก่อนตัดสินใจใดๆ KResearch จะไม่รับผิดชอบต่อความเสียหายใด ๆ ที่เกิดขึ้นจากการใช้ข้อมูลดังกล่าว
 ข้อมูลใดๆ ที่ปรากฏในรายงานวิจัยนี้เป็นทรัพย์สินของ KResearch และ/หรือบุคคลที่สาม (แล้วแต่กรณี) การนำข้อมูลดังกล่าว (ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน) ไปใช้ต้องแสดงข้อความถึงสิทธิความเป็นเจ้าของแก่ KResearch และ/หรือบุคคลที่สาม (แล้วแต่กรณี) หรือแหล่งที่มาของข้อมูลนั้นๆ ทั้งนี้ ท่านจะไม่ทำซ้ำ ปรับปรุง ดัดแปลง แก้ไข ส่งต่อ เผยแพร่ หรือกระทำการในลักษณะใดๆ เพื่อวัตถุประสงค์ในทางการค้า โดยไม่ได้รับอนุญาตล่วงหน้าเป็นลายลักษณ์อักษรจาก KResearch และ/หรือบุคคลที่สาม (แล้วแต่กรณี)

นอกจากนี้ ในระยะข้างหน้า หากภาครัฐยังมีมาตรการในการช่วยเหลือเกษตรกรผู้ปลูกข้าวอย่างต่อเนื่อง ก็จะเป็นแรงจูงใจในการทำให้เกษตรกรหันมาดูแลใส่ใจในการบำรุงและหันมาปลูกข้าวหอมมะลิมากขึ้น รวมถึงภาคอื่นของไทยที่มีการปลูกข้าวก็สามารถหันมาปลูกข้าวหอมมะลิได้ในบางพื้นที่เพื่อทดแทนการปลูกข้าวขาวที่เป็นพันธุ์ที่ให้ราคาต่ำและเป็นสินค้า MASS ที่มีการแข่งขันสูง อันจะเป็นการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับข้าวไทย อีกทั้งในอนาคต ไทยจะต้องเตรียมความพร้อมด้วยการปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิตให้มีศักยภาพอยู่เสมอเพื่อรองรับในกรณีที่หากหมดวงรอบของลานี้แล้ว อันจะเป็นการผลิตข้าวที่มีความสม่ำเสมอได้ด้วยการตัดปัจจัยเสี่ยงด้านความผันผวนของสภาพภูมิอากาศออกไป รวมไปถึงการเร่งพัฒนาและค้นคว้าวิจัยพันธุ์ข้าวไทยให้มีความหลากหลายก็นับเป็นสิ่งจำเป็นเร่งด่วนที่จะทำให้ไทยสามารถมีข้าวหลากหลายสายพันธุ์เพื่อตอบโจทย์ความต้องการของตลาดได้มากขึ้น ควบคู่ไปกับการลดต้นทุนการผลิต ท่ามกลางภาวะที่มีการแข่งขันในตลาดโลกที่รุนแรง ท้ายที่สุด จะทำให้เกษตรกรผู้ปลูกข้าวของไทยมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นได้อย่างยั่งยืน

Disclaimer

รายงานวิจัยนี้จัดทำโดยบริษัท ศูนย์วิจัยกสิกรรมไทย จำกัด ("KResearch") เพื่อเผยแพร่เป็นการทั่วไป โดยขอสงวนสิทธิ์ข้อมูลสาธารณะหรือข้อมูลที่เชื่อว่ามีความน่าเชื่อถือที่ปรากฏจะจัดทำ ซึ่งอาจเปลี่ยนแปลงได้ในแต่ละช่วงเวลา ทั้งนี้ KResearch มิอาจรับรองความถูกต้อง ความน่าเชื่อถือ ความเหมาะสม ความครบถ้วนสมบูรณ์ หรือความเป็นปัจจุบันของข้อมูลดังกล่าว และไม่ได้มีวัตถุประสงค์เพื่อชี้ชวน เสนอแนะ ให้คำแนะนำ หรือมุ่งใจในการตัดสินใจเพื่อดำเนินการใดๆ แต่อย่างใด ดังนั้น ท่านควรศึกษาข้อมูลด้วยความระมัดระวังและใช้วิจารณญาณอย่างรอบคอบก่อนตัดสินใจใดๆ KResearch จะไม่รับผิดชอบในความเสี่ยงใดๆ ที่เกิดขึ้นจากการใช้ข้อมูลดังกล่าว

ข้อมูลใดๆ ที่ปรากฏในรายงานวิจัยนี้ถือเป็นทรัพย์สินของ KResearch และ/หรือบุคคลที่สาม (แล้วแต่กรณี) การนำข้อมูลดังกล่าว (ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน) ไปใช้ต้องแสดงข้อความถึงสิทธิความเป็นเจ้าของแก่ KResearch และ/หรือบุคคลที่สาม (แล้วแต่กรณี) หรือแหล่งที่มาของข้อมูลนั้นๆ ทั้งนี้ ท่านจะไม่ทำซ้ำ ปรับปรุง ดัดแปลง แก้ไข ส่งต่อ เผยแพร่ หรือกระทำการในลักษณะใดๆ เพื่อวัตถุประสงค์ในทางการค้า โดยไม่ได้รับอนุญาตล่วงหน้าเป็นลายลักษณ์อักษรจาก KResearch และ/หรือบุคคลที่สาม (แล้วแต่กรณี)